

JENS BAGGESEN OG SLAGELSE LATINSKOLE

Af *Grethe Wille.*

Indledning.

Opriindelsen til Slagelse Latinskole maa søges i Klosterskolen paa Antvorskov, der oprettedes 1479. Da Antvorskov Kloster nedlagdes efter Reformationen, flyttedes Skolen til Slagelse, og i 1616 skænkede Christian IV den gamle Kirkelade til Skolen, hvor den havde til Huse lige til 1809, og som staaer den Dag i Dag. — En Reminiscens af Latinskolens Afhængighed af Antvorskov Kloster finder man i den Bestemmelse, at Lærere og Disciple skulde bespises paa Slagelse Hospital, der i 1585 havde overtaget en Del af Klosters Kapital og dermed dets Forsørgelsespligter. Dette Forhold ophørte dog 1750, og Skolen fik i Stedet udbetalt Penge til Stipendier. — Da der 1739 blev nedlagt en Del Latinskoler, blev de Kapitaler og Jordegodser, der hørte til Korsør og Kallundborg Latinskoler henlagt til Slagelse, mod at Disciple fra disse Byer ogsaa skulde nyde godt af Indtægterne.

1749—1777 var *Otto Rhud* Skolens Rektor. Han var en dygtig og i sin første Tid en energisk Mand; men med Alderen svækkedes hans Iver; han blev eftergivende og svag, saa at al Disciplin og Skoletugt i Slutningen af hans Rektortid forfaldt i en næsten utrolig Grad. Det var derfor en Lykke for Skolen, at Magister *Peter Wøldike* den 15. Jan. 1777 beskikkedes til Rektor ved Skolen.

Rektor Wøldike var født 1741, privat dimitteret 1756. Han studerede først Teologi, derefter Filologi og ansattes 1763 som Hører ved Metropolitanskolen. 1765 tog han Magistergraden, og 1777 udnævntes han uden Ansøgning til Rektor ved Slagelse Latinskole, hvor han virkede til sin Død 1811.

Rektor Wøldike blev Skolen en god Mand i alle Maader. Han var en streng og myndig Mand; men Strenghed og Myndighed var nødvendig efter Slapheden i Rektor Rhuds Tid. Han var tillige en fremragende Pædagog og en glimrende Lærer; han var frygtet, men ogsaa elsket af sine Elever. Hans Undervisning i de klassiske Sprog roses som grundig, omfattende og i det hele meget dannende, medens han i andre Fag, Historie, Geografi og Teologi efter Tidens Skik krævede en ordret Udenadslæren af Stoffet. — Han havde altid et aabent Blik for sine Disciples smaa Talenter, ja opmuntrede dem ofte til at dyrke dem uden for Skoletiden, hjalp dem, hvor han kunde, og kritiserede dem, naar det var nødvendigt.

Som et Bevis paa, hvor anset en Pædagog han var, kan anføres, at han var en af de fem Rektorer, som den i 1785 nedsatte Kommission til det lærde Skolevæsens Forbedring henvendte sig til for at høre deres Betænkninger, og hans skal være blevet modtaget med megen Paaskønnelse.

Til Minde om ham findes i Koret i St. Mikkel's Kirke i Slagelse en Mar-mortavle med følgende Indskrift: »Peter Wøldike, Professor og Rektor ved Slagelse lærde Skole, født den 15. Maj 1741, død den 23. November 1811.

Ham, den gode og kloge Lærde, satte erkjendtlige Disciple, højtskattende Venner dette Minde«.

Foruden Rektor var ved Skolen ansat tre Lærere: Conrectoren Mag. Niels Borch, f. 1720, dim. fra Slagelse lærde Skole 1742. cand. theol. 1746, s. A. ansat som Hører ved Slagelse Skole. 1749 blev han Conrector og tog s. A. Magistergraden. Han afskedigedes 1793 og døde 1807. Han var gift med Sidse Marie Winther f. Hørberg, Enke efter Rasmus W., der var Hører ved Skolen.

Magister Johan Gottschalch f. 1742. Ansat ved Skolen 1766, Conrector 1793, død 1802. Han var vist en ret dygtig Mand, men meget ilde lidt af sine Elever.

Endelig Jacob Krag Høffding, f. 1746. Ansat ved Skolen 1774, afskediget 1805. Han vil være bekendt fra Rosenkildes og Ingemanns Erindringer fra deres Skoletid i Slagelse.

Den 25. Oktober 1777 indmeldtes Jens Baggesen af sin Fader i denne Skole.

Hans Dagbog*) fra denne Tid fortæller levende ikke alene om selve hans Liv og Færden i og uden for Skolen; men den er tillige et interessant Vidnesbyrd om, hvor tidligt de typisk baggesenske Egenskaber er kommet til Orde, dette Spil mellem Smerte og Humor, denne evige Selvrefleksion og Selvironi, og som Grundtonen i det hele — Erotikken.

Det er interessant at foretage en Sammenligning med Oehlschlägers Dagbøger fra hans Skoletid**) i Aarene 1794—96, hvor han altsaa netop er i samme Alder som Baggesen, da han skrev den foreliggende Dagbog. Begge Drengene er lyse Hoveder og hører til de bedste i deres Klasse; men hvilken Forskel i Temperament! Oehlschläger lever et intimt Liv med sine Forældre og sin Søster, hjælper Faderen med at skrive »Qvitterings Sedler«, læser højt for Moderen, da hun er syg; han er tilsyneladende ret forkælet, er ikke bange for at faa Skænd, naar han har gjort noget forkert og faar Gang paa Gang Lov til at blive hjemme fra Skolen paa Grund af Regnvejr. Baggese's Forhold til Forældrene kommer frem som i et Glimt, da han fortæller om Faderens Besøg under hans Sygdom, han diskuterer Sørge spil med den skikkelige Kornmaaler fra Korsør, og baade han og Faderen keder sig umaadeligt; der gaar en ungdommelig nedladende Erasmus Montanus-Tone gennem hele Beretningen. Oehlschläger er en rigtig hidsig Krabat, han skændes og slaas ustandselig med sine Kammerater, hvad enten de brækker hans Kæp, kaster Grus i Hovedet paa ham eller siger, at han ikke har fortjent sit ug; men han bliver lige saa hurtigt gode Venner med dem igen. Han morer sig med barnlige Fornøjelser, klatrer i Træer, leger »Høg«, bygger Broer o. s. v., og om Forelskelse er der ikke den fjerneste Tale. Baggesen derimod slutter ubrødelige Ven skaber, fører lange lærde Diskussioner med Vennerne om alt mellem Himmel og Jord, og flakker rundt »udi Elskovs Irrhave«. Han læser Young og sværmer selvfølgelig for Ewald, medens Oehlschläger dyrker Campe og »Cartouche's Bedrifter« dog ogsaa Wessel. Oehlschläger er saaledes, skærmet af Hjemmet og Forældrenes Kærlighed, heltud Drengen, Barnet; medens Baggesen, der allerede fra sit 13. Aar selv maatte klare sig i Tilværelsen, helt anderledes tidligt er blevet modnet.

Hvad selve Baggese's Ophold i Slagelse angaar, betragtede han det senere

*) Manuskr. paa Det kgl. Bibliotek: Ny kgl. Saml. 504, I, 8°, skænket dertil af Aug. Baggese's Søn. Det er udført med megen Omhu, udsmykket med forskellige Farver og Guld.

**) Findes i »De Rahbekske Mindestuer«s Haandskriftsamling paa Bakkehuset.

hen i Livet ikke med Velvilje. I hans »Indenlandske Rejse 1787—88« hedder det saaledes under »Slagelse«: »Jeg drukkede her en Deel af mine Bekymringer i den glædelige Tanke, at jeg ikke længere var Discipel i denne Kjedsomhedens Moderstad. Erindringen af de fire lange Elendighedens Aar, jeg der har tilbragt, satte min nærværende Forfatning, trods dens Sorthed, i et Slags Lys. Ikke destomindre befandt jeg mig meget slet hos K i k e b u s k s. Det er mig umueligt at befinde mig vel i denne By.« I den Selvbiografi, han tilskrev Oberstinde B r o u n i Bern, er det endnu værre: »Die 4 kummervolle Jahre, die ich hier in verschiedenen Arten von Elend, in Hunger, Kälte, Krankheit, und Mishandlung zubragte, will ich Ihnen nicht durch Details darstellen — — Ich lebte meistens von Wasser und Brodt — ohne Ofen in strengsten Winter — — — —«. Sammenholdt med Dagbogen tager disse Udtalelser sig unægtelig noget overdrevne ud. Dagbogen strækker sig ganske vist kun over en ret kort Periode; men i den Tid er der i alle Tilfælde ikke Tale om hverken Mishandling eller Sult. Han nyder tilsyneladende sine Læreres og Kammeraters fulde Agtelse, han »faar ikke synderlig Utak« af Rektor, selv om han »ryger af« i Geografien, og det er ham, der optræder som Kammeraternes Talsmand, da der skal bedes om »Lov«. Naturligvis hænder det, at »Autor faster i Dag«, eller han spiser »sit ubesmørte Stykke Brød«; men næsten daglig fortæller han, at han er »til Kost«; i »Forfatterens Levned« priser han da ogsaa denne gode, danske Skik, at velhavende Borgere bespiser fattige Skoledisciple, og sværger, at han aldrig skal glemme det.

I Slutningen af hans Skoletid ser Billedet dog lidt anderledes ud. Ganske vist var Baggens altid voldsom i sine Følelsesudbrud; men de to Breve til Rektor Wøldike fortæller tydeligt om en forpint og ulykkelig Sjæl. Hvad der er hændt ved vi ikke; men han føler sig miskendt og forurettet paa en eller anden Maade, og denne Følelse af Forurettelse er det, han bevarer hele Livet, og som farver hans Minder fra Skoletiden. Han agter og ærer Rektor Wøldike til enhver Tid, anerkender hans glimrende Egenskaber; men — der sidder en Brod i hans Sind, saarbart som det var allerede den Gang, og som det vedblev at være hele hans Liv.

I Gengivelsen af Dagbogen er Baggens Fremhævelser anførte med Kursiv, ligesom overalt B.'s Stavemaade og Tegnsætning er bibeholdt.

DAGBOG.

*Slagelse Skole fra mit 15de Drengenaar. Flegelaar. 1780.
d. 7de October Løvedag —*

Dagen effter den sorte Dag i denne Maaned* — Jeg stod op Kl. 6 i den fortredeligste *Humeur* drak Thee og uden at tage Af-skeed Hiemme gik op til *Mdme Bagers*¹⁾ for at høre om Leylighed som ieg strax traf og *cito* lagde *Corsøer* tilbage og kom til *Slagelse* Kl. 11. Ieg gik meget dybsindig ind til *Christensen*,²⁾ og hafde en løyerlig Samtale om den Tyrkiske Prinds og *Licin*, men kom meget opklaret derfra og feyede hen til Hr. *Tops*³⁾ — Kl. 2 samlede ieg endelig alle mine *Concepter* — mønstrede mine Tanker og satte Mod i Dem, som en Anfører der effterat hans Armee er splitted gaar med 100 mod 1000. Ikke anderleedes† marserede ieg hen til

* Det er bekient at 6te *Octob.* er een af de saa kaldte *Tyge Brahes Dage*.

† Vid: Peder Paars pag:

Mag: Borch,⁴⁾ som ieg antraf tilligemed *Consortem thori* i Kiøkenet og paa ydmygst Maade undskyldte mig for ham, slap ogsaa heeløret, thi det var et beqvemt Sted ieg traf ham paa — *His ita gestis* dreyede ieg need til *Bager*⁵⁾ /: i god *Humeur* :/ med ham til *Chr:* derfra til *Brorson*⁶⁾ som var ikke hiemme og spadserede derpaa om ad *Lambeks* Vænge gottende os med sammes gode Æble og med en betydelig Agtsomhed betragtede *Rudera* af Sl. Frue Kirke Mur,⁷⁾ gik hiem og drak Thee, hen til *Borches*, derfra til Hr. *Tops* hafde en artig *Discours* med Jfr. *H. T.*⁸⁾ og hørte sammes Søster⁸⁾ spille paa Klaveer og synge tillige. En fortryllende *Musique!* — og hvor slap jeg? — og skrev dette. Gik hiem: tænkte og *phantaserede*** en Timmes Tiid og sammenskrev *Porydon* Kl. 8 — satte mit Lys ved Sængen og læste mig i Søvn — hafde midlertiid *Neergds.* Besøg *Dial:* om min *Navigaz* i Parken med — NB. Er det en Prædiken lille *Baggesen* — — *Hvor yndig! men en Grund hvorpaa man minst kan bygge.*

Søndag d 8de October.

Op Kl: 7. Førend ieg gik i Kirke *mediterede* paa adskilligt som Læseren ikke vedkommer* traf siden min Fader *à cheval*, og fulgtes med ham ned til Control. *Lange*⁹⁾ hvor vi drak Froekost, da han derpaa reyste til *Corsøer* — Tienesten angaaer nu 9½. — *Rector* ventes i Dag — Holdt i Kirken *Commentarier* med *F: Wildggrd.*¹⁰⁾ over *Saxo* og den *Historie* om *Svend Grathe* — *dito* over *P: F: Suhms* *Historie* — *dito* over med Sorgen og Klagen hold maade *etc:* — Flyve Tanker til *Object* i *Templen* — Effterm: hafde utal: Løyer af Skialdren *Rafin***¹¹⁾ som qvad† og rimede et par Timers Tiid — gik ned til hans†† *Med-Collega* Hr. *Brorson* /: den Danske *Taubmann* :/ †††, og holdt en *Dialog* med ham om denne *Pegasianske* Rytter og *Parnassianske* *Bestormer**** — Men! — Billig burde ieg nu paakalde Dig O! Kal-

** *Autor* er meget tilbøvelig til at *phantasere*. Man har heele *Folianter* af hans *Phantasier*: Jeg haaber derfor dog just ikke Læseren holder ham for en *Phantast* — det er dog ikke at lide paa.

* Man har siden faaet at vide at det var paa Planen til hans *Levnetsbeskrivelse*.

** En Bogbindersvend, men meget riig paa Riim, helst naar han faaer vandet sin Geysts Have med lidt Korn-Safft (*a*) — Saa flyder hans Poet: Aare baade paa *Latin* tydsk og dansk hved [!] hvert Ord — Han gjør *Arier* og sætter Tone paa samme, alt *impromptu* (*b*).

† *Saxonice* *perinde igitur ergo itaque eleganter.*

†† *Teste se ipso* — ††† *Teste Illo Hugone* — *** *Epitheta Rafinii*

(*a*) med samme *Autoritet* som *Drue-Safft.* —

(*b*) *Der har hun paa min Ære*
en Pæææere —

[lio]pe! *Homeri* fortroelige *Patronesse*; Du Digteres Dronning, for hvis Scepter ieg altid bukker mig; billig burde ieg bønfulde Dig om at besielde mig for i din Yndlings $\wedge$ Tone at besyngte effterfølgende rørende Samtale med den fortroeligste Ven. Men — Du nægter mig nu din begeystrende Hielp — Egensindige Gudinde! — og tvinger mig til at fortælle det i en frie men usammenhængende Prosa**** *NB.* Efterat ieg hafde dreyet *Brorson** min kiændte Ieg, [ind] paa en Samtale om — her *pauseres* — men hvor blev *Kalliøpe* af, som dog med al sin Guddom neppe skulde værdig kunde besyngte hiin *Venus's*¹²⁾ Datter, som gjør mig Livet til *Plutos Residence* og som forvilder og leder mig dybere og dybere ind udi Elskovs Irrhave — den yndige, som skulle staa bag effter dette: om(a) — — kom vi dybere end vi hafde ventet ind i denne Elysæiske Samtale, ja tilsidst saa vidt, at ieg neppe kunde komme ud igien(b), Det er husker ieg ret den 8. 8ber og lige saa lykkelig en Dag som dens *Farfader* var ulykkelig — Samtalen varede en Elysæisk Time som ieg troer i Gudernes Regnebog staa anskreven for En 1000000deel af et jordisk *Secund* — — Jeg er overtudet om at min Læser er begiærlig effter at vide Sammes Indhold og nysgierig titter om paa den anden Side for at hitte *Dialogen*, men han mærker han er narret, og var *Autor* nærværende vilde Han nok viske ham en Diævel i Øret — Men da samme ikke endnu er overbevist om at Laasen til Hans Hemmeligheds *Contoir* er dirkefrie holder den forsigtige *Autor* ikke raadeligt, at nedlegge sligt der hvor Tyve saare let kand igiennembryde og stjæle; helst da dette ikke kand være den veldømmende Læser til nogen Nytte eller Fornøyelse da det er en Sag som Helten alleene kand gotte sig over — og derfor behager at lade sig nøye til videre med denne Effterretning: at *det er skrevet af ved og for Ham selv, scilicet Autor(a)* — — og desforuden saa han jo selv /: jeg mener Læseren :/ at *Calliøpe* løb — — — i Vold med Svampen — — — For dog at tilfredsstille den fortørnede Læser med noget /: meest for at forebygge at han ikke skal kaste Bogen bort uden at læse meere:/ vil ieg fortælle at: *Friedrich Quist Brorson og Iens Baggesen* blev i Dag /: d. 8de 8ber :/ forneml: , fortroelig eed-

$\wedge$ *videlicet Homeri* —

**** Her var *Autor* uden Tvivl plumpet Hovedkulds ned i *Hippocrene* Kilde — Drukner han kun ikke? Han er ganske vaad —

* *Amicus Authori Thesæa fide junctus*

NB. Nu kom han op igien —

⌋ Mon han ikke blev vaad nok sidste Gang?

(a) En temmelig *Digression*. Man mærker nok *Autor* forstaaer ikke *Knebren* med *Pegasus*. Han v. Hun/: for enten det er en Hest eller Hoppe veed jeg endnu ikke:/ løber sommetider af den rette Vey den er ventelig skye —

(b) Det mærker ieg.

(a) Visk ier nu om Munden.

svorne og uadskillelige Venner (*b*) — — — En behagelig Tidspunkt som bestandig skal *celebreres* i min Hukommelses snevre Stadsstue. — Og Du min *Orest* (*c*) skal denne Dag evig være helliget — *Ut enim ad me redeam* (*d*) Da gik ieg fra *Brorson* Kl: 9. hjem og i dybe, vidt udsvævende, rørende, og Poetiske Tanker sammenskrev denne Poetiske *Harangue* — og efter at havfe giort adskillige *Moralske* Betænkninger herover blev tilsidst saa *moralsk* at ieg gik i Seng før Midnat og slumrede hen (først Kl. 1) i lutter fortryllende Skygger, og med den *Devisé* i Munden: *Una Salus victis nullam sperare salutem* og drømte at: *interdum valet plus Pietate* Venus.*

Mandag 9de October,

vognede Kl: 4 i samme Tanker som ieg sov hen, og gottede mig med alle de Forlystelser som en fortvivlet Elsker kand finde i Haabets forfængelige Indbildninger til Kl: 7, forloed derpaa *Sr: Morphæii* Verksted og for ret at benytte mig af den *Venia, quæ nobis concessa erat hodie*, gik ned til *Brorson* som fulgte med mig op til mig hvor vi fornøede os med at læse i *Relat: Curios: Jan. Bag: og Opuscul: Poeticis ejusdem Autoris*, samt holt en lærd Samtale over *Poesien* — og *Poetiske* Følelser, og iblant andet bildte os meget *Poetisk* ind at vi hafde 40000 Rdl., og derefter indrettede vores Levemaade og Forlystelse til Kl: 10, derpaa gik begge hen til *Borches* hvor der var temmelig Luunt af visse — som Lat. kalde *Flatus* besaa den nu færdige Lande *Vey*¹³) — og beundrede Ober *Vey Mesterens* (*e*) *Force* i at traktere en Jomfrue derfra ned til *Brorsons* |: igiennem *Bierb. Gade*,¹⁴) som vi gjorde *Anmærkn:* over for sammes *Utydelighed* :/ hvor vi talte om *Hr. Winther et ejusdem Gestis et Vestigiis in re amatoria*, og *dito Colloquium* om *Hr. I: P: Top* (*f*)¹⁵) en *Tiimestid*, samt til *Beviis* paa *Br: uskrømtede Venskab* besaae adskilligt, og til *Vederlag* viiste ham adskilligt (*g*) *Credo me vivere Seculo Pythiæ* (*h*) *Medens Brorson*

(*b*) *Par fuit his Ætas, et amor: quorum alter Orestes Alter erat Pylades: nomina Scola †† tenet*

Ovid: Ex Poet. l. III Epl 11 v. 70.

(*c*) Aarsagen hvorfor *Aut.* kalder ham *Orestes* |: *Raison* for alting :/ og sig *Pylades*, skal effter mange Lærdes Meening være blot aleene *Begyndelse Bogst:* effterdi *Orest* naar man lægger en Svands til ligner *Q — Quist* — og — *P* i *Pylad* ved samme *incrementum* bliver *B — Baggesen vid: Dissert: Hug: Nansen in Diar: Baggidis.*

(*d*) Lidt Latin imellem skader intet; det er Klumperne: *Variat: delectat.*
* *pro virtute*

(*e*) *Johannes Winther*¹⁶)

(*f*) *Hafniæ ambo hodie existentes*

(*g*) *Arcana, Secreta, et Mysteria* —

(*h*) *Tempus docebit ait forsán lector.*

†† *deest quid melius*

spüsde(i), skrev dette. Derpaa agerede han Bogbinder meget snildt, indrettede sig en Tegne Bog af Carduus Papiir, og fleskede løs i *Wældikes Propos*: for at tage de reene blade af til et *Diarium*. Svinet forfattede sig en Bog kaldet *Hans Oeconomie Register* som Han indviede med disse Stropher:

Denne Bog den er nu færdig
 Skjønt ieg er den ikke værdig
 Dersom den af Penge fuld var
 Da var den meere smuk en rar
 Det var vel ogsaa gandske smukt
 thi hvo der har Penge som Sand har ogsaa en behagelig Lugt.

Gik derpaa fra *Brorson* ned til *Bager* som gik op til mig, hvor *Brorson* og mødte, holdt en Samtale, hvori vi lærte den uvedkommende *Bager* de første *Elementer* i Elske-Kunsten, men som til hans Lykke ikke beed paa ham. *dito* om Skønheder — *dito* om Skoelen, sær om *Roskilde* og andre Skoelers Vedtægter og Indretninger bortdrivende Tiden dermed paa mit Kammer til Kl: 7, gik saa need til *Bager*, hvor ieg *effter Brors*: 3 gange *repet*: Sang lærte *Menuetten la Touchant* paa Fløyte, og *Gnikkeren*. Da *Bager* noget haffte *ageret* fuld Bonde, gik ieg og *Br.* hiem, hver til sit, og ieg i hvor søvnig og sulten ieg var skrev dette*** som derfor er meget mavert.

Fredag 13de October.

Seet og hørt denne *Despetaz in re vera(a)* Effter megen Qvalme og Latter sær af *Albek*¹⁷) |: som saa tilstrækkel: grinede, at Stoelen knagede under ham :/ spadserede *Br*: og *I. B.* samt *P*: *Nerg*:¹⁸) Kl: 8½ ned til *Bager*, hvor hvi effter adskillige korte Pudser svingede ned fra igien, da ieg endelig gik hiem, for at sove, men falt Kl. 10 paa det besynderlige Indfald at vaage, satte mig til at pløye paa *Ferie Lectierne*, først i *Horatz*, derpaa *in Theol: naturali* hendrivende Natten dermed til Kl: 3, da Lyset sluktes, og ieg altsaa satte mig paa en Stoel og i denne Stilling forblev til om Mor-

(i) *Autor* Faster i Dag — Adskillige subtile Hoveder har bemøyet sig for at udfinde Aarsagen hertil. Nogle holder for det er fordi han ikke har Kost i Dag; andre at det er af Hellighed, og andre — for Sundhed; — men ieg veed bedre Lunten: Aarsagen er denne: hand holder bestandig en Fastedag paa denne Dag hver Aar i Anledning af det som *passerede* i Fior 1779 den 9de *October*, og som Læsseren vidløftig kand efftersee i *Hans: Relat: Curios: v: Diar: Anni 1779 mensis Oct. pag: 30.*

*** Disse Stierne betyde sielden got — *Autors* Geyst er i Aften krøben i Køye, og vil med D..... Vold og Magt have sin Herre med — Han er sielden studs imod den; thi han er af et føyeligt Gemyt — Nu snorker han alt.

(a) *Felices quibus hæc ipso cognoscere in actu*

— — — — — *contigit.*

Ovid lib III Ep V. v. 15.

genen Kl: 5, i hvilken Tiid ieg deels sov deels drømte, deels imellem ofrede nogle Tanker til min Siels elskte Gienstand, § som den nysgierige Læser meget gierig ønsker at kende(*) Men dette kand hand være vist paa, at *Helten* har hafft lige saa fiin *Gout* som hand i at vælge og tør sette sin imod hans naar det skal være thi hun viger ikke hans i noget.(b) NB. Men derfor skal han ikke phantasere.

Løvedag 14 October

Kl. 5½ drak thee, og gik derpaa i Sielegot *Humeur* op paa Skoelen og drøvede, med god *Force* til Kl: 9. — læste derpaa med stor Fornøjelse for vores hiemkomne *Rector*, og stod os alle temmelig got, gik siden hen at spisse til Hr. *Tops* derfra til *Borches* hvor *Albek* og de andre sad i Styrvolt til Øerne, slog et Slag i med, men gik siden hiem med *Melsted*,²⁰⁾ som satte mit Haar saa guddommel: at endog § beundrede det. Kl: 6. gik hen til Hr. *Tops*, holdt først ½ *Times Discours* med *M: D:*²¹⁾ siden med *H: T:*, skrev derpaa mine unge for, og førte en artig Dial. med §, og haffte adskil: Løyer med *Henr.* og *Mar: Dorthea* — heglede Forvalteren — dito Sr. Hofmester *Contant* og afbrød endelig Kl: 8½, da ieg gik hen til *Borches*, hvor Styrvolten endnu *dominerede*, ned til *Brorson*, hvor *Melsted* var, og hafde 1000 Løyer af *Brorson* som fortalte *Fabler* og opdigtede Historier om *beat. Sr. Lund*, og som igien skal refereres til § med [det] første gik fra *Brorson* Kl: 9½, op paa mit Kammer, skrev dette, tænkte og overlod mig gandske til Elskovs bitter søde Følelser, til *Nathanemes* 12-Skraal mindede mig at gaa i Seng tilsidst — og *malgré moi* maatte binde mit vel *conditionerede* Haar ind i et Lommetørklæde — *Tantum.* — NB.

Jeg kand dog ikke undlade at fortælle *Skialderens Rafinü* Aftensang, som han /: i det ieg gik i Seng :/ qvad i en høy og lydelig Tone: Kl: 12½:

Tvi Tvi Dig dog Pilatus (a)
Der haver Du en Flatus
Ich will nun im mein bette gehen

(*) Her og paa fleere steder i *Diario* forstaaes sædvanlig ved det Ord Læser især *H. C. W.*¹⁹⁾

(b) — — ἐπεὶ οὐ ἔθεν ἔστ χερσίων

Ὀὐ δέμας, οὐδέ φῦν, οὐτ ἄρ' ἠρ' ἠρῶνας, οὐτε τι ἔργα.

Homer: Iliad: A. v: 114.

NB. I Dag vare alle Lærerne occuperede med at indrette *Bibliotheket* og sætte de første Bøger derudi. —²²⁾

(a) *Pilatus* og *Flatus* ere hans Liv Ord, som han ved alle Leyligheder indflikker, ut: *Saa snart som en lader gaa en Flatus, Saa tænker man strax at det er Pilatus.*

und für im Morgen nicht aufstehen
Det er en anden casus
Teribazus Carasus Trabazus. (b)

Dette skrev ieg kiære Læser i den blotte Skiorte.

[Søndag d. 15. October]

Op Kl. 7 — Førend ieg gik i Kirke feyede op til *Borches*, hvor *Brorson* kom, og hvor vi kom i Disput med *I: W.*²³⁾ angaaende hans Lægge for hvilke han var *defendens*. — Derpaa i Kirke hvor ieg tiende Herren med Sang og Bøn til 12 — hen til *Glises*,²⁴⁾ derfra hen til *Brorson* som var gaaet ud, hen til *Borches*, og siden hiem, hvor medens ieg sad paa Trappen *Rützow* kom til mig og hilste mig fra *Corsøer* — gik derpaa op paa mit Kammer, og øvvede min Fløyte, siden op paa Værket hvor *Brorson* var men gik derfra med *Kettil Johnsen Melsted*, hiem og som satte mit Haar saa ypperlig og uforlignelig at 10 *Homerer* neppe kunde besynge det i en værdig Stiil, — gik ned til *Brors*:* Kl: 5, hvor *Kettil* var *etc*: I anledning af *Friborgs*²⁵⁾ Død holdte vi hos *Brorson* et heelt *Collegium*, og fortalte utalte Historier om Døde Folks Levendegjørelse, *Bavianen*, Hofmester Indfald *etc.*, spadserede siden op af Gaden og satte hverandre Stevne at møde til *Borches* for at spadsere. Kl: 7 samledes da Selskabet: *Brorson*, *I Ferslew*,²⁶⁾ *K: Melsted* og *I. Baggesen*, og effter adskillige *Touren* kom ud paa den nye Vey hvor de toe ulykkelige forvildede *K: og F:* med *Pine* fortalte deres Gebrechlighed paa Hiertes Vegne, da *Brorson* imidlertid var *Neutral*, men ieg vedligeholdt Samtalen, og gav dem nyttige Regler og *Medicam*: skrevne og *præparede* af Erfarenhed; *K:* [og] *F:* Ragede siden i *Disput* med en *Persohn* som ieg ikke vil værdige at nævnes i mit *Diario* — satte os paa en Ligsteen, fornøvede *P: Nerg:* med at fortælle utal: af *Brorsons Contant-Indfald* og som alle slutter med dette: Aldeles ikke [videre] min Herre(*a*). Derpaa gik ieg hiem og haffte Løyer af *Rafin*: Noret Kattemaal *etc*: — Kom formedelst samme *desperate* Skialdre ikke i Søvn før Kl. 1, da han bestandig *declinerede, conjugerede* og skraalte Vers som

(b) Det Vers er fornemmel: indført, fordi det kand give Læseren best begreb om hans Skialde Kunst, som blander *Latin*, Tydsk og Dansk sammen, og ender som offtest med *Teribazus*.

* *Autor* har ikke megen tid til overs nu *Rector* er kommet hiem og *Examen* nærmer sig, allerhelst han i denne Tid er faldet paa det besynderlige Indfald, at betragte sine Studeringer med meere Alvorlighed, til at udføre adskilligt med meere Vidtløftighed, haaber derfor den gunstige Læseres *Pardon* heri.

(a) *Lector* kand herom faa nøyere Underretning in *Natura* | :volente Deo:| naar han kommer igjen.

hin gale Poet hos Horaz: (b) og kom ind til Lund, som ikke kunde blive ham qvit. —

Mandag 16 Octb.

Op Kl: 7. Paa Skoelen forefaldt følgende: *Rector* indtriner: *Hent Riis |: inquit :|*. Da *Lectier* vare hørte og vi pillede i *Homer* fik vi at see hvortil det sigtede: han viskede altsaa I: *Wægner*²⁷) 14 *delicate* Hantager ud, fordi han hafte skrabet taget af *Fritz*es Næse, og forsømt Kirken — Forresten aldeles ikke videre B: L: — Da ieg kom af Skoele spiiuste med god *App.* et stykke ubesmøret Brød(a) og skrev dette. — Paa Skolen var *Ferslew* lidt undseelig ved *Homer*, og hafte nær faaet Nævlinger, ellers aldeles intet mærkværdigt. Effterat have drukken Thee gik ned til *Brorson*, spillede og dandsede siden(b), da *Breson*²⁸) kom, og blev af min *Maitre*, roest for en temmelig god Bensats, spillede siden som bragte *Madme Krumhorn*²⁹) til at *presentere* mig nogle Æbler, spadserede op af Gaden med *Brorson* og tilbage igien gik omsider hiem læste en halv time i *Lettres de Richelet* for *les galans* — og udbrod med ham: *l'absence est pour les vrais Amans un supplicé insupportable* — gik derpaa uden at have i Aften tænkt paa *Rector*, i Seng og tænkte dismeere paa § *sed: lingua sile! non est ultra narrabile quicquam.* —

Tirsdag 17 October

Op Kl: 8, paa Skoelen, til Kost, paa Skoelen igien, ned til *Brorson*, dansede et par *Menuetter* med ham, hjem, og i Seng Kl: 9(a) Aldeles ikke videre min Herre — lat: *Amplius nihil*(b)

Onsdag 18 October.

Op Kl. 8, *accomoderte* mig, paa Skoelen, *accommoderte* mig — hen til Hr. *Tops* — — — atter paa Værkstedet til Kl: 5 — drak Thee, *accommodertes* af *Brorson*, ypperlig uforlignelig *etc.*, gik hen til Hr. *Tops*, hvor Jfr. *M. D.* og Frøken *A. S.* vare særdeles muntre. Da de skulle fortælle mig en *Passitiv* angaaende *A: S:* Angest i Sengen, talde de begge paa engang med saadan Hidsig-

(b) *Quem vero arripuit tenet occiditque tegendo.*

Hor: Art: Poet — 475.

(a) *Fejunus raro stomachus vulgaris temnit*

Horat: Satyr: l. II Sat: 2 v: 38.

(b) Helten har i Dag begyndt at giøre de første Trin i en *Menuet* — Man mærker nok han ville med enten hand kand eller ikke: *Omnia conando docilis solertia vincit |:svær han paa:|*

(a) *Sallustiana brevitatis*

(b) *Hoc non tibi dictum puta doctissime Lector.* —

hed, at jeg troer, at hafde de talet *Hebraisk* hafde der blevet *Dagesch* i Frøkenens γ , hafde siden adskillige Løyer, og talte alleene med ..... gik derpaa ned til *Brorson* og dandsede; — *Brorson* beyndte i Dag at spille paa Fløyte *sub auspiciis meis* —

19 October.

Paa Skoelen løb *Ferslew* mig omkuld, at ieg slog mit Hoved saaleedes, at ieg maate bede *Rector* om at gaa hiem, da ieg lagde mig og kom ikke paa Skoelen meer den Dag, hafde *Nrgds* og *Brorsons* besøg om Aftenen.

20 October.

Gik i Kirke, hvor *Wgd.* fortalte mig Historien om Printz *Faruk*. Om Efftermiddagen fik vi Kostpenge, var først hos *Rector* som forkyndte mig at min Fader hafde skrevet ham til og bedet ham modtage mine Kostpenge, *Anecdoter* herved som ere for vidtløfftige at opregne — gik ned til *Brorson*, dandsede som *Discipel* og fløytede som *Ludimagister* — gik hiem og i Seng.

21 October.

Om Formiddagen *passerede* intet mærkværdigt, om Efftermid: satte *Brorson* mit Haar uforligneligt. Kom hen til *Hr. Tops*, hvor intet synderligt *passerede*; Man legger alleene Mærke til *Lindenblads*³⁰) Opførsel i henseende til Dørens Lukken, og siden en lang *Discours* med *Phyllis* — need til *Borsen* hvor vi dandsede og spillede. —

22 October.

I Kirke hvor *Wgd.* og ieg fortalte Historier etc.; den heele Dag *passerede* intet uden den Historie om *Wolff*³¹) og *Dorthe*.

23de October.

var mærkværdig ved *nulli* —

24de dito.

dito —

25 dito

Til *Hr. Tops* Kl. 6, hvor ieg og *Βρισηζ καλλιπαρηον* . . . . . og beluxede *A E*³²) for nogle Bergamotter etc: gik ned til *Brorson*, I Dag hafde *Melsted accom.* mig fortreffelig. —

26de October.

Effterat have været paa Skoelen gik ned til Hr. *Bierregrds*³³) hvor *Ngd.* og ieg spildte Dam som saaleedes ophidsede den gode Mand at han intet vilde spisse — *Joh. Wægner* fik dygtig Nævinger — og *Fr. Wildgd.* maatte bede sig frie — for Frankerig — dandsede om Aftenen paa Skoelen. *Brorson* fik i Dag Blommen i Ægget at spille effter.

27. October.

I Kirken gottede jeg *F. Wgd.* og *Ferslew* sig over den af mig vidtløftige fortalte Historie, om *Primaria Causa* til *Troyæ Krig*, eller *Adams Opera* i 300 Tomer. Om Efftermiddagen smørede *Rector Ferslews* Hænder — Effterat have været nede hos *Brorson* tilligemed *Kettil* gik vi toe op til *Wildgaards* som trakterede os med Nødder hvor da adskillige Løyer. —

28. October.

Conrector læste i Dag — Ved Bordet til Hr. *Tops* haaffte Jomfr *H. T.* og ieg en mumle[n]de *Discours* om *Wolffs* Forlibelse. Om Efftermdagen ned til *Brorson*, siden til Hr. *Tops*, hvor vi alle gottede os over *Wolfs* Kierligheds Brev, i en Himmelsk Henrykkelse sad paa *το νοξ(?)* med den guddommel: §, og i den lykkeligste *Humeur* gik ned til *Brorson*, som satte sig til at tilskrive *Winther* i hvilket Forsæt ieg og dypede en Pen *NB.* — men gik siden op til *Borches*, hvor ieg først hørte den hereffter saa ofte forekomende Historie om en Discipel af Skoelen der skulle have giort en falsk *Banco* Seddel og leveret *Mdme Schorler*³⁴) etc: siden hiem, og beg: at skrive paa ..... til *Winther* — til 1. —

29 October.

Strax om Formiddagen hen til *Borches*, hvor da *Conectium* og *Continuatio* af *dito* Historie (*a*) — i Kirke, til Kost og ned til *Brorson*, som ieg fulgte med op til *Borches* — hvor vi atter talede om Seddelen og dens *Façon* — derpaa med *Brors*: paa Værket, hvor vi betragtede *Magneterne*, og gik da det var forrettet ned igien, og hen til *Borches*. *Brorson* gik da hiem, og jeg ligesaa, men

---

NB. Kettil Johnsen Melsted Friseerte mig

(*a*) Omstændighederne ved denne Historie kand Læseren fuldkommen blive underrettet om naar han kommer engang til *Slagelse* da hvilket Barn han vil spørge paa *Gaden*, strax vitløftig kand fortælle den der har giort den saavel som og den der ikke har giort den — Man troer at det i Morgen er bekiant i *Kbhavn*.

samledes igien til hans hvor *Bager, Ngd Haderup*³⁵) *Iohannes* og *Kettil* var, som tilskyndte mig at gaa op til *Schorlers* for at faa Oplysning andgaaende Seddelen, da det alt var kommen saa vidt, at ieg og *Haderup* vare beskyldte for sammes Forfærdigelse, men *Schorler* og hans Kone svor paa at ingen enten hafde været der med saadan Seddel eller nogen sagt det. Ieg gik da ned til *Br:* igien og *replicerte* dette, og siden hen til Hr. *Tops* for at tale med *φ* — derpaa ind til *Ferslew* hvor *Brors:* og *Ngd:* var, plodrede noget der, gik ned paa *Apotequet*, hvor ieg antraf Sr. *Bierregrd* begeystret af *Bacchus. Lange*³⁶) han og ieg talede om adskilligt, da endelig *Banco* Diskursen begyndte, i hvilken *Biergd.* viiste sig meget *patriotisk* — han talede *Latin* tydsk og Fransk og endelig tumlende svingede ned af Trappen og gik hiem. Jeg blev endnu noget og talte om *Personnagen* med Hr. *Jacobæus*³⁷) og gik hiem i Seng Kl: 10. —

Mandag 30. October.

Paa Skoelen var jeg saa forvirret over Historien at ieg upartisk maa fortælle Læseren at ieg *totaliter* røg af med *Geographi* /: *Scapta hybla* :/ — dog uden at faa synderl: Utak, endsige Hug af *Rector*. Kl. 12 tog jeg mig paa att forrette paa Skoelens og mine egne Vegne at forrette den *Ambassade* som de andre vægrede sig ved og gik hen til *Wöldike*, som med stor *Attention* hørte mig opremse Hist: fra Hoved intil Hale, og gik derpaa i egen Persohn hen til *Conrektor* for at oplyse om samme. Om Efftermiddagen fik den bestandig rygende *F Wlg.* Hug til alles Forundring. Kl. 6 gik *Brorson Kettil* og *Bager* og Ieg op paa Skoelen hvor vi dandsede først et par *Menuetter* og nogle Engelskdandse, men da de andre gik, slukte ieg Lysset og *Kettil* og ieg blev siddende i Mørke da ieg *phantaserede* paa Fløyte til Kl. 9, gik hen til *Borches* et par ” og siden Hiem.

Tirsdag 31. October.

Midt iblandt Grækernes Raaben hos *Homerus* afbryder *Rector* og begynder at *examinere* Historien om Seddelen opholdende sig alleene over mig og *Ennius*. Vi svarede begge effter Formue, og vores Vidnesbyrd komme tilsidst ikke overeens *altero negante quod alter affirmabat*, da *Rector* maate lade sig dermed nøye, og der kom intet andet deraf en *Rasmus* sagde deres Pige at have nægtet at det var sandt *etc.* Vi skulle vel overveye med os selv og betænke i vor Samvittighed ifald vi stak noget under Stagen /: *inquit* :/ thi det var en Æres og Livs Sag. Om Efftermidd: passerede intet vigtigt — og om Aftenen var ieg til *Borches* hvor vi talte om *Banco*

Fablen som ieg hereffter vil kalde den, gik hiem og i Seng Kl: 11. —

NB. I [Dag] var *Concert* første gang i Aar til Hr. *Bangs*.*

Onsdag 1ste November. Alle Helgens Dag.

Op Kl: 8 paa Skoelen hvor vi strax tog fat paa Homer, og *Horaz* og effter at have flesket løs i dem af (?). Hen til Hr. *Tops* hvor de vare *occuperede* med at pynte *Madme* til *P. Beirholms*³⁸⁾ Bryllup med Jfr. *Biergrd*. Hafde over borde adskillig Spøg og klemmede alle brav paa *Cartoflerne*. Om Efftermd. Kl: 1 blev da jeg og *F: C.*³⁹⁾ sendt som Gesandtere hen at anholde om Lov.

Ved Indtrædelse til *Wöldike*

1ste Gesant *I: Dne Rector* Tør vi ikke bede om vi maa have Lov i Effterm.

2den Gesant *F: Fordi* vi ere saa faa og alle de andre har Lov.

Resp.

W: Distbedre have vi andre jo Rum til at giøre os glade.

Begge Ges: *F. og I.* En Smiil.

Conclusio.

W: Ia det kommer da ikke an derpaa!

Dermed var da Gesandskabet endt, og ieg gik med en *Ambassadeur* Mine stiltiende op paa Skoelen igiennem de andres Frydeskrig, hvor ieg 3 gange udraabte: *Venia. Vivat Pêr Wöldike quia nobis hæc otia fecit.* Gik omsider ned til *Brorson* som *friseerte* mig og sig, og effterat vi *in Conspectu Ngrd Ferslew* og *Zeuth*:⁴⁰⁾ dandsede to *Menuetter* og en *Schwabisk* som endtes med Bordets Omkastelse, gik op til *Borches* og *presenterede* dem der en Priis Tobak og hen til *Kierulffs*⁴¹⁾ hvor vi besaa alle *Bibliotekerne* derpaa hen til Hr. *Tops*, hvor ieg drak Thee men maatte savne min Gudindes dyrebare Nærværelse, skjønt ieg blev der til Kl. 9, fra Kl: 5 af, effterdi de var ikke hiemme. Ieg sad i al denne Tiid og sammenskrev dette alleene med *August*⁴²⁾ som læsde og skrev til vi begge gik hen til *Borches* i Følge med *Brorson*, *entretenerne* først *Madme Borch*, og talte om Pigen som var Aarsag til al denne *Banco-Allarm* blev og tilsidst alle eenige om at sette hende i Gabestokken. — Siden fortalte *Brorson* os adskill: *Passitiver* angaaende den unge Jfrue *Mandix* som han hafde giort *Cuur* hos til *Kierulffs*, da han og *Breson* hafde dandsset med hende, hvorledes hun giorte 12 Trin og meere. Tilsidst endte Diskursen med et vel-

* Formedelst utallige Hindringer har *Autor* imod sin Villie ikke kundet udføre de Dages Historie fra d: 17. *Oct:* til 1ste *November* og har derfor maattet paa eengang skrive det, som derfor er ikke saa fuldstændigt. —

signet Indfald, som *Ferslew* fortalte (a) og som ieg saaleedes gottede mig over at ieg biefaldende tumlede om paa Gulvet, og vognede af *Albeks* levendegjørende Latter. *Enfin*, da ieg var kommet mig reyste ieg mig op tog min *Chapeau* og tilligemed de andre og gik hiem Kl. 10. —

Torsdag 2den November.

Paa Skoelen fik *Rector* en Epistel fra Sr *Beck*,⁴⁴⁾ hvori han beklagede sig at han ikke kunde gaa over Kirkegaarden for Disciplerne som raabte effter ham, Ved hvilken Leylighed *Rector* holt en Tale til *Breson*, etc: — gik om Aftenen ned til *P. Neergrd.* og *parlerede* Fransk med ham som og siden med *Monsr Laugier*, luntede om til *Borches* hvor *Brorson* kom, og hvor vi medens *Albek Erichsen* og de andre spillede; med *Ennius* ved Kakkellovnen gottede os over selsomme Historier og Indfald til den gamle *Rector* og meere til Kl. 10.

[Fredag d. 3. November.]

Gik i Kirke hvor ieg var baade *Dux* og *Fux*, det er at siige var alleene i Kirke. Paa Skoelen giortes en besynderlig Stiil. Gik ned til *Brorson* hvor *Ferslew* var. NB: *Brorson* var i Dag i en forbandet ond *Humeur*. Vi snakkede *Latin* saa diævels at *Brorson* derved gav mig et Ørefigen, da jeg udbrød med *Socrates*: Hereffter er det best at gaa med Jern Masker. Til *Borches* spillede paa den lille Fløyte. Siden ned til *Brorson* hvor *Bager* var med, og hafde adskillige Løyer. .... Et stort Hul i Historien. —⁴⁵⁾

Vogn nu op igien Du af foranderlige Indflydelser paa min døsiges Siel, i saa langt et Melletrum af til Inders Ocean hensendte Dage, ligesom i Søvn dyssede om ikke døde Muse — Vogn op og lad min høye Sang tilbagekalde Dig fra dine Søstres Selskab ved Aabredde af den Kastaliske Kilde — Hører Du ikke? — Maaskee Du er bleven fortørnet over min Skiødesløshed da jeg saa længe har afsondret mig fra dit behagelige Selskab — Men vær forsohnlig da ieg nu forbander min Forbrydelse — Kom da nu min Beskytterinde! *Calliope* og lad mig ikke længer sukke effter Din Begeistring! — (a) Hører ieg du kommer eller bedrages ieg af en stolt Indbildning (b)? Men ieg vil prøve om du er tilstede og snart mærke om Du usynlig indblæser mig. Er Du tilstede saa beviiss din Nærverelse ved værdig at besyngte den Ødelæggelsens Vederstyggelighed som i disse Tider er indfaldet i Din og Dine Søstres *Residense*.

(a) Dette lækkre Indfald skylder ieg min[e] Læsere NB. dem som ey have hørt det før:

— — — — *Gaa ind i Kahytten og spør Styrmanden ad.* —⁴⁶⁾

[Onsdag d. 29. November.]

Efterat Examen med de første Alumner i Slagelse lærde Skoel var tilendebragt, og med de ringere begyndt; helligholdt: *I: C: Breson, F: Q: Brorson, I: Winther, I: Baggese*, og *K. I. Melsted* Tirsdagen d. 28. *November* med at dandse, i *Respect* af Hr: *Wöldike (a)* om aftenen Kl. 6, da i det samme et slags Pudslen lod sig høre ved Vinduet. Man merkede strax at det var en *Herold* fra samme, som lod udraabe følgende med en Østerlandsk Tone: *Alle af Skolen: Mester Lectie, Fierde og Tredie Lectie maa i følge Rectors Ordre uden Opsættelse møde i Morgen Klokken 8¾ paa Skoelen.* Dandsen ophørde da, og man begyndte nu kuns at tale om hvad dette sigtede til; men da adskillige af Skoelen vare bortreyste hvoriblandt *Ferslew*, besluttede *Breson* og ieg at ride bort efter ham og i det Forsæt skildtes Selskabet ad. Efterat da ieg og *Breson* hafde giennemspølet alle Slagelses Vraaer for at faae en Hest til mig /: da han alt hafde faaet Biergrds :/ men omsonst, lod denne tienstagtige Mand mig ogsaa faa den anden, da vi derpaa uden videre Omstændighed forlod Slagelse Kl: 8 i et sort Mørke. Veyen var overmaade slem og da det frøs stærk var Reisen tildeels ubehagelig indtil vi kom til *Harrested* da vi hendrev Tiden med Fornøelse og endelig ankom Kl: 11 til *Haarsløw*.⁴⁶⁾ Hvor vi først forskrekkede *Bresons* Broder som vi i en *comique Exvipage* forefandt ved Kakkellovnen i Skoelen, men forlod snart denne Residens og kom over i Præste Gaarden, søgende Kammer Raad *Mejers* Kammer hvor *Ferslew* tillige laae. Vi bankede 3 gange, men ingen svarte, til sidst kom dog Kammer Raaden /: efter given Forsikring at vi vare fredelige Folk :/ i den blotte Skiorte at lukke os op. Vi fik omsider Lys og effterat *Ferslew* og Kammer Raaden vare paa klædte satte vi os ned og *discourerede* da Jfrue *Ferslew*⁴⁷⁾ kom med Smørrebrød, *Aqvavit*, Syltetøyer, Æbler og andre gode Sager at forfriske sig paa, begyndte vi at fornøye os, og da siden Kaffeent opmuntrede os hafde vi de løyerligste Samtaler af Verden. Selskabet bestod af følgende Persohner: Hr. Kammer Raad *Mejer*, Jfrue *Ferslew*, den unge Hr. *Ferslew*, *uterque Breson* og ieg, som saaleedes svirede til om Morgenen Kl: 5: effterat ieg imidlertid hafde aflagt en *Visit* til Hr. *Breson* hvor vi atter maatte drikke *Caffé*, og iblandt andet ogsaa *parleret* fransk med Hr. *Mejer*. Vi reyste da Kl: 5, skjønt mørkt fra *Haarsløw* og i den gladeste Sindsforfatning reed til *Hyllested*, da *Ferslew* /: *incautus* :/ for at blive varm gik og lod Hesten gaa bag effter.

[Torsdag d. 30. November.]

Vognede ej før Kl: 9, men var saa ilde *disponeret* at jeg saa(a) — — — *quia nobis hæc otia fecit.*

mig nødt til at blive liggende da ieg i det øvrige hafde adskillige Besøgelser samme Dag, læsde i *Young* til langt ud paa Natten.

[Fredag d. 1. December.]

Efterat have drukket Thee, kom den lille *Top*, og meldte at hans *Papa* naar han gik af Kirke ville see op til mig. — Han kom og; og forsikkrede mig at han ey nok kunde forundre sig over *Rector*; han ville gaae ind til ham, tale med ham, og hvis han ikke med det gode ville fortryde sin Forseelse, skulle han nok andrage samme for Bispen *etc*: Han fortalte mig tillige at *Breson*, som i gaar reed hiem sildig om Aftenen, hans Hest stoed i Morges uden for Slottens Port (*a*) og dette gav Folk anledning til adskill: Domme. Efter nogen Samtale forlod han mig og gik ind til Rektor, viiste ham den *Art*: i Skoele Forord: og forresten formanede og straffede ham *secundum Officium*. Ieg hafde i Dag 99 andre (*a*) *Visitter* og iblandt andre *Bresons* Broder. Om Natten hafde ieg *I. Zeuthen* til *Contubernal*.

[Lørdag d. 2. December.]

Hafde atter liig en Barsel Kone Mange *Visitter*. I Dag gjorde de Stiil. *Breson* indfandt sig, og *Rector* talte ikke et Ord til ham, ikke heller spurte han om mig — Ieg fik i Dag *Copie* af det Brev som *Rector* skrev Hr. *Top* til (*b*). *Melsted* laa i Nat hos mig, og da han i en ulykkelig Tiid næfnede *Rholf Krake* af *Ev.* hafde han nær giort mig rassende, da han hafde laant den til *P. Neergrd*. Skjønt han nu gik derved effter den fik ieg den dog ikke, da han var ikke hiemme. Ieg maatte da smøre mig om Munden og læsde i steden for den: *Zarine*, et Sørge spil af *Brun*, med megen Fornøelse samt noget i *Young* saaledes hendrivende Natten til 2½ da ieg slukte mit Lys og lod *Morpheus* sørge for Resten.

Søndag [d. 3. December.]

Da Hr. *Morpheus* holdt noget længe paa mig vognede ieg først Kl: 10 ved min Faders Indgang. Jeg behøver vel ikke at fortælle min Læser, at ieg bad ham sætte sig ned, og begyndte derpaa en Diskurs om Sørge spil. Samme befaldt ham just ikke meget vel, og effterat han siden hafde aflagt sit Besøg hos Hr. *Rector*, gav han

(*a*) Da *Breson* kom ud paa Veyen syntes Hesten han ville tilbage igien. Den gjorde derpaa en dyb *Compliment* for ham, eller rettere, slog ham af, da de gik hver til sit. —

(*a*) *Numerus certus pro incerto* —

(*b*) *Vide Supplementa Diarii*.

mig meget overbeviisende at forstaae at Roelighed var nyttig baade for Siel og Legeme — *Pacem te pascimus omnes*. Efter nogen Ophold reyste han igien Kl: 4. — Neppe har nogen Dag været kiedsommeligere end denne for mig, derfor falder det mig og kiedsommelig at *renovere* den. —

[Mandag d. 4. December.]

I Dag besluttede ieg at forlade — — — Men — ieg husker ikke om der er nogen Gud for Sygdom, med mindre det skulle være *Æsculapius* som een af de første Læger — — — *C'est a dire (a)* Jeg besluttede at staa op. Dette blev iverksat Kl: 12, da ieg spadserede hen til Hr. *Tops*, som *grat*.****

Et Indlednings Kapitel.

Intet er værre end naar man i et Selskab er saa ulykkelig at man efter nogen Taushed ikke kan hitte paa hvad man skal begynde at tale om. Saaleedes gaaer det og en Forfatter som skal skrive, at han offte kommer i Forlegenhed for at hitte paa noget at begynde med; thi kommer han først i Gang saa har det ingen Fare. Jeg er just for nærværende Tiid i denne Betuttelse; men ieg er saa lykkelig at ieg ved at fortælle mine Læsere det, har faaet baade Tanker Fingre og Pen i en god lunte-Trav. Og da det vil forekomme Læseren noget forunderligt at der paa eet er bleven saa forskrækkelig en Pause /: om det ellers kan kaldes en Pause at springe fra den 3die December 1780 til den 2den *July* 1781 :/ saa ville vi gierne herfor gjøre nogle Undskyldninger dersom samme maatte ansees for gyldige. Jeg har 100de sagde en Kommandant paa en vis Fæstning engang til en Prinds som spurgte ham fortrydelig hvorfor han ey hafde skudt fra Fæstningen da han seylede derforbi. Jeg har 100de Aarsager sagde han — Lad os høre nogle af dem svarede Prindsen — Kommand: begyndte: Den 1ste er at ieg har intet Krudt; den 2den — — — Holt! holt! raabte Prindsen med de 99, ieg har alt nok i den 1ste. Saaleedes haaber ieg og mine Læsere ere fornøuede naar ieg siger at vor Helt /: Forfatteren :/ har i al denne Tiid sovet, og vognede først op i en Feber den 2den *July* 1781, effterat han hafde sovet i 7 Maaneder 1 uge og 4 dage. Dette er vel noget utroeligt, allerhelst han i den Tiid har haft mange *Fata*, og iblandt andet skiffet Logis fra *Herresteds*⁴⁸) til *Krumhars*⁴⁸) hvor han kom den 1ste *May*, men det er dog vist

og adskillige Skribentere stemme overeens i at bevidne det*). Vist nok er det at det foraarsager en stor Forandring i Heltens Historie, men det bliver tillige en stor Ziraf i samme og gjør vor Helt mærkværdige[re] da man har kun faa slige Exempler i Historien. Han vognede om Morgenen Kl: 5 og gjorde mange naragtige Spørsmaal til sin *Contubernal*, var forresten i Førstningen ligesom en Daarekiistegal. Da han siden blev lidt roeligere i Hovedet snakkede han med mig, og spurgte mig om de mærkværdigste Forandringer som hafde *passeret* i hans Sove Tiid; Jeg bildte ham ind for Spøg, som ieg let kunde at vi nu skrev 1801, at her hafde været Krig og at vi hafde vundet Sverrig, som han især gottede sig over, at der nu ikke var een i Skoelen af dem som før hafde været der, men lutter nye; og da ieg just hafde min Kiole af, bildte ieg ham ind at det var Moden at gaa med Vest alleene og at Fruentimmer gik med Peruqver. Han begyndte derpaa at spørge mig om Videnkabernes, i sær Poesiens Tilstand, Ieg fortalte ham da at *Evald* var død, men at en nye dansk Digter var opstaaet effter ham som langt overgik ham. Hvad heder han, spurgte han gridsk, og hvad har han skrevet? Man kalder ham svarede ieg næsten intet andet end den Danske *Homer* men hans egentlige Navn er *Omen Bagvendt*; Han har skreven, blev ieg ved et Heltedigt om *Michaels* Strid med *Dragen*⁴⁹⁾ og et om *Christian* den 4de: et Komisk Heltedigt kaldt *Pipliaden* og adskillige smukke *Tragoedier*. Hvor fornøyet han blev er næsten ikke at beskrive ved det ieg fortalte ham dette. Nu kan Danmark trodse, raabte han, baade Engeland og Frankrig, ia Grækenland og Rom selv. Men hvor studsede han ikke da jeg sagde ham at disse Skriffter vare skrevne i et Sprog, som er saa forskiælligt fra det i Evalds Tiid, som Evalds fra det i Saxos. — Det besynderligste ved alt dette, var at han ikke betragtede eller hensaa til min Vext mit unge Udseende og andre Omstændigheder hvoraf han let kunde slutte mine Beretningers Falskhed; men han var saa ørt i Hovedet at han endog troede da ieg sagde ham at det nu omstunder var skammeligt at lyve, at bande, at hykle at bedrive Hoer, at være uredelig /; det som man i hans Tider kaldte politisk :/ at have Tvivl om Religionen, at spotte samme, og andre saadanne Ting som ellers udgiorte en *honnet homme*; at der nu vare Procuratorer og Dommere som hafde Samvittighed, Læger som gjorde sig Betænkning om at dræbe deres Patienter, Præster som sagde og gjorde, Magistre eller Skole Lærere som ey hafde Pedanterie, Lykkelige som ey vare stolte, og Fogeder som ey vidste at sætte det halve til af et ....., nyebagte Studentere som ikke troede

---

*) Vid: *Danhedr*: Mærkv: Begiv: i det 18 *Seculo* Tom. 3. Cap 15 pag 1611. *Ennersons: Hist: Mirac*: p. 353. *Des Ballices l'Histoire de Dannemarc* pag. 2113. og utallige andre troværdige Skribentere.

sig klogere end de ere, Fruentimmer som ikke vare Koqvetter, Officerer som ikke vare Narre, og flere saadanne Siældenheder; Da ieg mærkede han var saa tosset at troe dette, tænkte ieg det ikke ville blive umueligt at indbilde ham en Helvedes stor Løgn, nemlig at der nu fandtes oprigtige og bestandige Venner — Viis mig et par, raabte han, og smaaeloe. Jeg hafde ikke tænkt ham til denne Stræg, og søgte derfor at rede mig derfra i en Hast, ved at fremstille mig og ham som et par. Got nok, sagde han, *sed finis coronat opus etc.* Dog er det bekjændt at ieg og *Baggesen* virkelig er gode Venner, og opløses dette Venskab engang saa vil der ligge et Fandens Huus. Dog af Frygt for dette oplyste ieg ham strax effter om Sagen og lod ham ey længer blive i Troen, men sagde ham Sandhed om alt. Intet ærgrede ham meere end *Omen Bagvendts* Tiltetgiørelse og dette tog han sig saa nær at Feberen igien kom over ham. Ieg vil forlade ham i denne Stilling, for at give mig selv og mine Læsere lidt Pusterum. Han selv *continuerer* hereffter sit Dagregister. —

1781.

Mandag d. 2den Iuly.

Vognede op meget forvirret, halv rasende, men ieg vil ikke opholde min Læser med at fortælle mine Begivenheder fra Kl: 5 til 11 om Formiddagen; da min Ven Hr. *Snei Neseggab* alt har berettet det. Kl: 11. befandt ieg mig saa ørt i Hovedet at ieg for at forekomme mine Læseres billige Fortrydelse her afbryder mit Dagregister. —

Exegi monumentum aere perennius.

Breve fra Baggesen til Rektor Wöldike.*)

Værdige Lærer.

Værdige, Evigdyrebare Lærer! disse Linier for nogle Øyeblikke deres Opmærksomhed!

Ieg vover i den ulykkeligste Tilstand, paa en Tid, da min Siæl sønderrives af Fortrydelses, Skamfuldheds, Frygts og Fortvivlelses græsseligste Plager, paa en Tid, da ieg neppe tænker mig selv uden for at gyse over mig selv, i denne Tilstand vover ieg at tilskrive *Wöldike*. — Hvor ulykkelig er ieg, at ieg ikke kan udtrykke, hvad ieg tænker, at ieg ikke kan tænke, hvad ieg føler, at De ikke, Dyrebare Mand, i steden for disse Linier kan læse mit Hierte.

---

*) Manusk. paa Det kgl. Bibliotek.

Ieg er ulykkelig, *Wöldike!* Selv den ældste iblandt de fordømte er ikke ulyksaligere! Fortvivlede, men sande Tanke! Plages han meere, han føler det mindre. Hvor ieg vender mig øyner ieg Skræk og Fortvivlelse, lig flammende Lyneder i sorte Tordenskyer, eller rettere: lig de brandgule Luer imellem de sorte Klipper i Helvede. Tænker ieg mig tilbage — skrækkelige Scene! som da Brodermorderen vendte sig og saae *Abels* rygende Blod! Saaleedes seer ieg dig, sorte Erindring om — ieg gyser ved at vogne dig — om at have misbrugt mine af Gud skiænkede Natur-Gaver og dig, uigienkalde- lige Tiid — om at have misbrugt Guds Naade og den bedste Lærers Overbærelse — og derved at have fortørnet dem begge! Kast dit Øye bort, min Siæl, fra denne Synspunkt! vend dig til en gladere! favn det velgiørende Haab! — men ak! Haabet er borte — denne Ulykkeliges eeneste Tilflugt glimter neppe mat bag endnu sortere Tordenskyer i det kommende. O! hvem kan redde mig — rive mig løs af dette virkelige Helvede? Hvem vil? — — *Wöldike!* Men bør *Wöldike* redde mig? Ieg skiælver — Ieg bør først giøre Regnskab.

Ieg vil giøre det — saaleedes som ieg paa Domsdagen vil giøre det for den retfærdige Dommer — Du alvidende er mit Vidne, at Sandhed styrer min Pen! Knuus mig med din hevnende Torden — dræb mig med din Lynild om ieg lyver for *Wöldike*.

Ieg har været forsømmelig — meget forsømmelig i mine Studeringer — Ved et hurtigt Nemme lærte ieg i een Time, hvad mange ikke lærer i fire — Ieg har altsaa havt megen Tid tilovers fra mine Skolesager. Denne anvendte ieg som offtest — ja næsten altid paa fremmed Læsning. Min utæmmede Videlyst, denne Videgier- righed, som just har giort at ieg veed kun lidet, foraarsagede at ieg læste uophørlig Nat og Dag alle de Skriffter som var mig muelige at bekomme, i alle Slags Videnskaber, Lovkyndigheden og *Medi- cinen* undtagne, men i sær i de skiønne. I Begyndelsen, medens ieg endnu manglede Skiønsomhed, var Valget af disse nok ikke det bedste; men i disse sidste Aar troer ieg ikke at have læst andre end i en egentlig Meening nyttige. Disse fandt ieg kun faae; thi ieg læste kun Danske. Ieg saa mig altsaa nødsaget til at lære nogle andre le- vende Sprog, og anvendte da nogen Tid paa under Anførsel at lære Fransk og uden Anførsel at lære Tydsk. I begge Sprog gjorde ieg saamegen Fremgang at ieg kunde temmelig got forstaae deres Prosaister — ja endog, skiønt i det franske vanskeligere, Poeter. Nu læste ieg næsten intet uden Tydsk og Fransk og disse Skriffter fik ieg allevegne at laane. Latin læste ieg dog ogsaa gierne; men Grædsk og Hebraisk — to Sprog, som ieg ellers anseer for de yp- perligste — læste ieg ikke engang saameget som ieg burde, af Aar- sag, ieg troer det er mig umueligt nogentid at lære dem saa fuld- kommen som ieg til mit Øyemed behøver. I udenads *Præceptis* har

ieg været flittig — ja ofte overdreven; men en vis Vildhed i mit *Genie* gjør mig det umuelig at lære Dansk udenad Ord for Ord — og ofte har ieg i Theologierne læst heele Natten paa fire Blade uden at kunde dem *verbotim* om Morgen. Saaleedes har min Læsning været beskaffen — vidtløftig — uordentlig. Ved at søge at lære alt har ieg næsten lært intet, alt for ufornuftig til at begribe: at det er bedre, at vide lidt godt end meget slet.

Ieg har været uordentlig i min Opførsel; men aldrig liderlig. Ieg har aldrig været i noget Vertshuus for at drikke eller spille. Disse Ting ere mig meget vedderstyggelige — men ak! at som Barn ieg undertiden har ladet mig forføre til nogle Samlinger Ach! hvor ofte har ieg fortrudt det! og ieg skal evig fortryde det. Ieg har stedse æret og elsket mine Lærere — men Dem o! *Wöldike!* — Gud er mit Vidne — Dem har ieg altid baaret, bærer og evig skal bære den meest brændende Ærefrygt, Høragtelse og Kierlighed for — ikke min Fader elsker ieg meere.

Dette er mit Regnskab. Sandhed og min Samvittighed besegler det — og ieg vil svare for hvert Ord paa Dommens Dag.

Ieg har ofte vildet sige Dem mundtlig, hvad ieg her vover skriftlig; men naar ieg har seet Dem, har Frygt, sand Ærefrygt bundet min Tunge. Den standser nu min Pen — ieg har været for dristig — men troe, Evigdyrebare Lærer! at den Kiærlighed man skylder saa stor og værdig en Lærer, saa sand og virkelig en Velgører og Fader, brænder i ingen Discipels Hierte med saa reene Flammer, som i dens der vover at kalde sig

Deres lydige og evighengivne Discipel

I Baggesen.

* De tilgiver den slette Stil og Skriff; det er Hiertets ukonstlede Sprog og ieg tør ikke bie at skrive det om — — — *De meente jeg var alt rejst* — —

Slagelse d. 22de August 1782.

II.

Dyrebare Lærer!

Ieg er syg, meget syg; en heftig Koldfeber hver anden Dag og Kolik hveranden Dag udmatter nu alt længe i Selskab med nagende Bekymringer min Sjæl og mit Legeme. Det har derfor været mig umueligt hidintil at komme hen til Dem. Men det er i denne Tid at ieg skal forlade Dem — da ieg i Dem skal forlade den største og med alle Lærerens Egenskaber meest udrustede Lærer, min san-

deste Velgiører og min Sjæls virkelige Ven — det er paa denne Tiid, at ieg opdager mig selv, saaleedes som ieg har beskrevet Dem mig — og mine Omstændigheder, saaleedes som ieg vil beskrive Dem disse.

Mit heele Liv min heele Tilværelse i Slagelse har været en Søvn — mine Handlinger Drømme; derefter er ieg dømt. Men De har hidindtil ikke kiendt mig — ney, *Wöldike* har ikke kiendt *Baggesen*. Tilgiv mig denne Tanke! De har stedse handlet imod mig som De burde; havde De handlet anderledes, havde ieg været maaskee evig ulykkelig — som den klogeste Lærer og den ømmeste Fader har De handlet imod mig — Ieg indser det — ieg skal evig tilstaae det — for heele Verden — ja, for den alseende retfærdige Dommer skal ieg vidne det — — men, De har ikke tænkt rigtigt om mig — vel som De burde; thi *Wöldike* kan ikke tænke anderleedes, men, som de burde, effter den Side, De betragtede mig fra. De har tænkt /: De har havt Aarsag til at tænke det :/ at ieg var hengiven til Ladhed, til Vellyst. Naar ieg kom hen til Dem og ønskede at tale med Dem, men kunde ikke for den Frygt, som ieg altid føler for min Lærer, troede De, at det var den lumske, den nederdrægtige, den lastefulde — Hykleren med den skumle Mine, som stod for Dem; men De kiendte mig ikke — De vidste ikke, at det var den ærefrygtsfulde Discipel. Nu er ieg opvognet — min Ulykke har vognet mig — ieg er opvognet for at kiende Dem, mig selv og den.

Ieg har altid stræbt at danne mig saaleedes, at ieg kunde være mig selv nok. Dette kan ieg ikke være i Medgang; men ieg kan være det i den højeste Modgang. Ieg kan være lykkelig i hvad Tilstand ieg er undtagen i een: det er: ieg kan taale Sygdoms, Armods smerteligste Lidelser, men mindste Plet paa min Ære er mig utaalelig, her bukkes ieg under. Denne staaer i Fare; for ikke at føle dens Tab fatter ieg, effter rolig, lang og moden Overlæg, den forunderligste Beslutning. De værdige mig dyrebare Lærer! at høre den og mine Grunde.

Ieg er fattig, eller rettere: arm; thi ieg eyer slet intet — min Faders Vilkor ere saa slette, at det er ham ikke muelig at understøtte mig med det allerringeste — jeg vil ikke sige meere, da det er tilstrækkelig til at viise Umueligheden for mig at komme til Kiøbenhavn. Ieg kan ikke forlade Slagelse uden at effterlade mig en Gæld paa 20 Rixdaler, og det hos Personer, som, om de mærker, at ieg ey, inden ieg reyser, betaler dem, vist lader mig stevne — desuden ere der endnu andre for mig nødvendige Udgifter: Reysens Omkostninger, *Logie* og Kost for det første i Kiøbenhavn og meget andet, og hertil eyer ieg ikke — een Skilling. Min eeneste Trøst er, at det er hverken for Spil eller anden Liderlighed at ieg er kommen i denne Geld, men for at forskaffe mig det nødvendige til Livets Ophold i 2 Aar. Naar ieg overveyer dette seer ieg ingen Redning

uden denne, som [vist] vil koste mig meget; men: *una salus victis nullam sperare salutem*. Jeg seer vel i Forveyen mine Forældres Fortvivelse herover, som ikke betænker at det er nødvendigt — og sandt! her skiælver min Aand — her ryster min Pen; men det er besluttet — — Jeg beder Dem da, evig elskede Lærer! om mit — *Testimonium*. Troe, at det er ikke Sværmerie — men effter modent Overlæg og at denne Bøn er et Foster af 14ten Dages Overveyelse.

Hvad vil ieg saa gjøre, spørger De. Ieg vil forlade mit Fædreland og ukiendt i et andet leve, hvor kummerligt det skal være, de faa Aar, som er tilbage af min Levetid. Endnu engang, *Wöldike!* troe at det er effter fuldkommen Overlæg — jeg troer, ja, ieg synes at føle, at det alting os til Bedste uddeelende Forsyn bifalder denne Vey. Ieg kan ikke leve længe. Et af Sygdomme udmattet Legeme, som een af lang Græmmelse og sort Fortvivelse plaget Siæl endnu meere forstyrrer kan ikke længe udholde. Lad mig end leve noget — ja længe — saa skal ieg stræbe at leve Heltenes Liv — de sande Heltes Liv thi:

*Rebus in adversis facile est contemnere morbem;
Fortius ille facit, qui miser esse potest.*

Ieg haaber, dyrebare Lærer, at de har saa megen Kiærlighed for mig at De ikke nægter mig dette — at De ikke afslaaer mig denne eene sidste Bøn — *Durum — sed levius fit patientia quicquid corrigere est nefas* —

Lev længe *Wöldike!* lykkelig i Livet, meere for Staten og Ungdommen, end for Dem selv! Lev evig effter Deres Død hellig i Efftertidens Minde! Lev evigsalig, evighellig i Evigheden! — og tænk paa den, i hvis Hierte dette Ønske evig brænder

I Baggesen.

Slagelse d. 23de August 1782.

Liig Havet, naar oprørt af Storm dets vrede Bølger⁵⁰)
 Mod Himlen bruuser op —
 Og styrter ned igjen og skummende forfølger
 En anden Bølge-Trop;
 Saa oprørt er min Siæl — forfulgt af sorte Skygger
 Og mørk Fortvivelse
 Den raver vildt omkring — og fæl Indbildning bygger
 Om den et Helvede
 Saa vanked du omkring, du Menneskenes Fader,
 Med Eva ved din Haand
 Udi dit Paradiis imellem grønne Rader
 Af Træer med bange Aand,

Da dette Tordenslag: Hvor er du, Adam! knuuste
     Din Skrækopfyldte Siæl —
 Da Hevnens Torden Knald og Vreedens Storme suuste
     Din Dom, som Syndens Træl.
 Kun han, som rev dig ned — og ieg ulykkelige
     Nu føler hvad du leed —
 Ey Farver maler det — ey noget Ord kan sige
     Kun du, Samvittighed.
 Samvittighed! du Orm, som lastefulde nager,
     Du Kundskabs Træets Frugt!
 Du lyser i min Siæl, som gysende opdager
     Sig selv — sit Maal — sin Flugt —
 Samvittighed! ja du, mit Livs Medviderinde!
     Og du, Fortrydelse!
 Det eder er, som gjør — at disse Taarer rinde
     Fra Hiertet flydende.
 Hvor skal jeg vende mig? Hvor skal mit ængsted Hierte
     Faa Raad og Trøst og Roe?
 Skal Kummer da — og Frygt — og uophørlig Smerte
     I dette evig boe?
 Ney, dette vil du ey, Algode, som bereder
     Det mindste Mid sin Fryd —
 Og, dette vil du ey, Du store Mand, som glæder
     Dig ved at øve Dyd.
 O! glædesvangre Haab! men ak! En Soel oprinder
     Opvarmende mit Bryst
 Med Fryd — et Øyeblik — og ak — og den forsvinder
     Og med den al min Lyst —
 Thi mørke Tanker — sort Erindring om at have
     Saa tit fortørnet den,
 Som var — som er for mig — hvor dyrebar en Gave! —
     Velgiører — Fader — Ven —
 Som ved Formaning, snart Belønning, snart ved Straffer
     Har søgt at viise mig
 At Fliid og Dyd kun til Hans Hierte Adgang skaffer
     Og — ieg var lykkelig!
 Men ak! ieg glemte alt — min Siæl sig lod henrive
     Af Lysters striidig Elv —
 Hans Yndest misted ieg — og evig maa tilskrive
     Saa stort et Tab mig selv,
 Et evigt Tab! o. Gud! — den blotte Tanke dræber
     Han evig hade mig!
 Flye, sorte Skygge, flye! forgjæves da ieg stræber — —
     Ieg er ulykkelig!

Iens Baggesen.

Baggesens Vidnesbyrd i Skoleprotokollen.)**Iens Baggesen.*

antaget d. 25. Oct: 1777

født i *Corsøer* d. 5. Apr. 1760⁵¹), blev af sin Fader *Bagge Baggesen* Kornmaaler og Skriver ved Amtstuen i *Corsøer* sat her i Skolen d. 25. Oct. 1777, havde været underviist sammesteds af *Hans Brorson Candid. S. S. Ministerii*, og lært sin Christendom, noget af Regnekunsten, *Aurora, Donat, Gram, lat.* tydet den største Deel af *Camerarii Fabulae Æsop. l Vita i Corn. Nep.* begyndt *Eutrop.* og at gjøre Stil. Af samme Lærer har han det bedste Vidnesbyrd om skikkeligt Forhold, Lærvillighed Flid og vare Naturens Gaver. Ligeledes *Recommendationer* fra Hr. C. Plum Sognepræst, Hr. H. Hammer Kapellan i *Corsøer* og Hr. Provst *Faber* i *Eggitzløvmagle*. Faderen gav Forsikkr. *de cursu Ac. abs. Da Metae* for Klasserne her endnu ey vare fastsatte, blev han i Betragtning af hans gode Stil og store Skiønsomhed, og fordi han tillige erholdt privat Underviisning af *Mag. Gottschalch* sat underst i mellemste Klasse.

ved *Examen* 1777 — store Naturgaver, Lyst og Flid.

» » 1778 — ligeledes
opfl. i øv. Kl. 1779 — ligesaa
1780 — ligesaa
1781 — ligesaa

dimitt. publice 1782 — *Caract. Laudab.*

Praemia Diligentia: Guldberg Verdens Historie 1778

Simonis Lex. hebr. 1779. *Ovidii Metam.* 1780. *Nov. Fest. lat. Sahlü* 1781.

Tillagt 255 Rdl. Oplagt 144 Rdl. 4 sk.

NOTER.

1) Hede vig Johanne Bagger f. Langeland, Værtshusholderske i Korsør, Enke efter Marcus Marcussen Bagger. Hun var Datter af den berømte Korsørkøbmand »salig Rasmus Langeland, der ikke er Poet«. (F. E. Hundrup: Biogr. Efterretn. om de fra Slagelse lærde Skole dimitterede Disciple. og Korsør Kirkebog). 2) Frederik Christian Christensen, f. 1762, dim. 1783. Faderen Ejer af Bonderup ved Korsør. (Hundr. Dim. Sl.). 3) Didrik Top, Sognepræst ved St. Mikkel's Kirke i Slagelse. f. 1723, cand. theol. 1749, Præst i Slagelse 1769, † st. 1796. ~ Anna Cathrine Dorothea Henriksen f. Farup. † 1816. (Wiberg. Richter). Et af de Steder, hvor B. havde »Kost«. 4) Conrectoren Magister Niels Borch (se Indledn.) ~ Sidsel Marie Winther f. Hørberg, Enke efter Rasmus Winther, Hører ved Slagelse Skole. (Hundrup: Lærerstanden ved Sl. lærde Sk.). 5) Rasmus Langeland Bagger f. 1764, Søn af ovenn. Marcus M. Bagger og He-

*) Skoleprotokollen findes paa Landsarkivet i København.

devig Joh. Bagger. Dim. 1784, cand. jur. 1789, ansat i Cancelliet. Birkedommer ved Antvorskov Birk 1796. Borgmester i Slagelse 1805. Justitsraad og Politimester i København 1809. Borgmester sst. 1814. † 1819. (H: D. Sl.).

6) Frederik Quist Brorson, f. 1764 i Pedersborg ved Sorø, hvor Faderen var Præst. Dim. 1784, cand. jur. 1790. † 1826 som Justitsraad og Herredsfoged i Bjerre og Hatting Herreder. (H: D. Sl.).

7) Den opr. Frue Kirke, beliggende i Fruegade, nedreves 1551, senere opførtes paa samme Sted et lille Kapel. Kirkegaarden (»De Fattiges Kirkegaard«) fik Lov at passe sig selv og benyttedes til Græsning for Kreaturerne, den nedlagdes 1833. (P. Arnskov: Bogen om Slagelse).

8) Præstens Døtre Henriette Top f. 1762, og Marie Dorothea Top. f. 1764. ~ 1784 Lars Christian Dan, Kapellan i Odense senere Sgpr. i Gjerslev † 1813. hun † 1827. (Giessing: Jubellærere. B. Dan: Slægten Dan).

9) Thomas Lange, Consumptionskontrollør. (Folketæl. 1787).

10) Carl Frederik Wildgaard f. 1765, Faderen Klokker ved St. Mikkels Kirke. Dim. 1782, † i København 1788. (H: D. Sl.).

11) Rafin el. Rafenius † som Bogbinder i Slagelse 1783. (Kirkeb. f. St. Mikkels Kirke) B. logerede hos Bogbinder Herrested.

12) Hvem denne »Venus' Datter« har været, er det mig umuligt at faa opklaret; den unge Pige har øjensynlig været i Huset hos Pastor Top.

13) Den nye Hovedvej København—Korsør, som netop da var blevet fuldendt.

14) Bjergby Gade, der fortsætter i Skelskør Landevej.

15) Johannes Peter Top f. 1763, S. af Etatsraad Hans Pedersen T. † 1776, sat i Skolen af sin Farbroder Pastor Didrik T. dim. 1780. Var if. Folketællingen 1801 Skriver ved Hof- og Stadsretten, ugift. Hans senere Skæbne kendes ikke. (H. P. Tops Selvbiografi, Noter af H. Hansen, Pers. Tidsskr. VI, 6).

16) Johannes Winther, f. 1764. S. af Hører Rasmus W. og Sidsel Marie Hørberg (se Note 4). † som Klokker i Stege. (Nic. Bøgh: Chr. Winther).

17) Christian Albek f. 1759. dim. 1781. (H: D. Sl.).

18) Peter Olsen Neergaard Schow f. 1763. Faderen Ole Jensen Ladefoged paa Antvorskov. † 1833 som Sgpr. i Høje Taastrup. (H: D. Sl.).

19) Vel Hans Chr. Winther f. 1759. S. af Rasmus W. (Note 4), † 1808 som Sognepræst i Fensmark. Far til Chr. Winther. (Nic. Bøgh: Chr. W.).

20) Ketil Johnsen Melsted f. paa Island 1765. Faderen John Ketilson var Bonde. dim. 1784. cand. jur. 1798. Sekretær i Raadet paa St. Thomas 1799. Senere Kaptajn og første Medlem af Gouvernementet. Blev som Major skudt af de Engelske paa Anholt 1811. (H: D. Sl.).

21) M. D. = Marie Dorothea Top, H. T. = Henriette Top, Præstens Døtre (se Note 8).

22) Rektor Wøldike havde sørget for et Lokale til Skolens Bibliotek, til hvilket hans Forgænger Rektor Rud havde faaet bevilget 50 Rdl. aarligt (Arnsk: B. om Sl.).

23) Vel Johs. Winther. (se Note 16).

24) Kancelliraad C. F. Glise, hvor B. havde »Kost« (sml. »Forf. Levned«).

25) Eggert Christian Fribørg fhv. Forvalter paa Vemmetofte Frøkenkloster. f. 1696, begr. 21/10 1780. (St. Mik. Kirkeb.).

26) Jens Ferslev f. 1763. Faderen Sgpr. i Haarslev og Tingjellinge. dim. 1782. Lærer ved Skolen i Frederikssted paa St. Croix 1788. Subrektor paa St. Thomas 1793, Sekretær ved Kommandoskabet sst. 1797, † 1798. (Anna Levin: Ferslev-Slægten).

27) Johannes Olsen Wægner f. 1763, dim. 1782. (H: D. Sl.). Omtales i Skoleprotokollen som »meget vel begavet men vild og doven«. I 1780 er »hans Flid og Gemyt og Forhold ey ulastelig«. Hans videre Skæbne kan ikke efterspores.

28) Hans Christophersen Breson f. 1761. Faderen Skoleholder i Hyllested. dim. 1781. cand. theol. 1787. (H: D. Sl.). Hans videre Skæbne kendes ikke.

29) Krumhar?; i Folketællingslisten fra 1787 findes baade en Johan og en Jakob Krumhar, der begge var Værtshusholdere, den ene boende i Slottensgade, den anden i Bredegade. Sandsynligheden taler for, at det er Johan Krumhars Kone, der menes, da hans Søn Johan Frideric K. gik

i Skolen, men udgik 1784 paa Grund af Dovenskab og slet Opførsel. B. fortæller senere, at han var flyttet hen til Krumhars. 30) Peter Christian Lindenblad f. 1756, Faderen Degn i Faardrup. dim. 1781. † som Klokker i København 1823. (H: D. Sl.). 31) Wolff har det været mig umuligt at skaffe Oplysninger om. 32) A. E. evt. Andreas Erikson f. 1763 i Halle, hvor Faderen var Dr. med. († 1768). dim. 1782. cand. theol. 1785. † 1829 som Sognepræst i Gjerslev paa Sjælland (H: D. Sl.). 33) Vel den »lærde Bonde« Hans Jensen Bjerregaard i Gentofte, en Protegé af J. H. E. Bernstorff; en for sin Tid og sin Stand sjældent oplyst Mand. Han døde i Slagelse 1781. Hans Søn, senere Præst i Hjerminde, Lee og Hjorthede Sogn i Viborg St., Hans Hansen B. dim. fra Sl. Skole 1788. (H. Bjerregd.: Dyder og Udyder i verdslige Eksempler). 34) Guldsmed Thomas Schorler f. 1737. † 1794. (~ Sophie Faber) (Richter). 35) Andreas Haderup f. 1765 i Norge, hvor Faderen var Sorenskriver († 1771) dim. 1785. Videre Skæbne ukendt. (H: D. Sl.). 36) Lange, Apotekersvend, nævnes 1780 som Fadder i Sl. St. Peders Kirke, ellers vides intet om ham. 37) Heinrich Jacobæus, senere (Dec. 1780) Apoteker i Slagelse. ~ 1779 sin Forgængers, Apoteker Smiths Datter. † 1781. Nævnes 1780 som Lotterikollektør i Slagelse. 38) Peder Beierholm, Avlsmand senere Værtshusholder i Sl. ~ Lene Bjerregaard, D. af ovenn. Hans Jensen B.; de viedes 1/11 1780 hjemme i Huset af Sognepræsten Hr. Top. (St. Mik. Kkb.). 39) Vel Frederik (Christian) Christensen, (se Note 2). 40) Jens Rasmus Zeuthen, f. 1760, Faderen Degn i Slots Bjergby. Dim. 1783, cand. theol. 1791. † 1814 som Sognepr. paa Fæmø. (H: D. Sl.). 41) Holger Kjerulf, f. 1757 (el. 1754) dim. 1780, cand. theol. 1784, † 1825 som Sognepr. i Balling. (H: D. Sl.). 42) August Peter Top, Søn af Sognepræst Didr. T. f. 1769, dim. 1787, † 1837 som Sognepr. i Norge. (H: D. Sl.). 43) B. har været saa begejstret for dette Indfald, at han har malet det med store, røde Bogstaver. 44) Maaske Birkeskriver ved Antvorskov Birk Iver Bech, han var ugift og vistnok lidt »sær«. 45) Her følger seks blanke Blade, som det vel har været B.'s Mening senere at udfylde. 46) Ferslevs Fader var Præst, Bresons Fader Degn i Haarslev. 47) Johanne Margrethe Ferslev, der styrede Huset for sin svagelige Moder f. 1759 † efter 1806 (Anna Levin: Ferslev-Slægten). 48) Lars Nielsen Herrested, Købmand og Bogbinder i Sl. † 1782 (St. Mik. Kkb.). Krumhar se Note 29. 49) St. Michael og Dragen findes i Slagelse Byvaaben, dette Emne har vel derfor syntes B. nærliggende. 50) Tydelig Paavirkning af Ewald, sml. f. Eks. Philet. 51) Det er ganske vist B. selv der i Korsør Kirkebog har indført sit Navn under 15. Febr. 1764; men han findes heller ikke under 5. April 1760, saa Skoleprotokollen er sikkert forkert.